

som England og Amerika er de navnlig efter den bekendte Whitley-Kommissions Betænkning gennemført i stor Udstrækning ad den frivillige Overenskomsts Vej, noget, som man ogsaa forsøgte herhjemme, men som jo strandede i Aarene efter 1920.

Hvad Beføjelserne for de af Socialministeriet foreslaaede Bedriftsraad angaar, henviser jeg til § 7, men jeg skal lige her nævne det væsentligste. Arbejdsgiverne — det maa jeg ogsaa bemærke — har Ret til at møde i Bedriftsraadet, og vi vilde finde det overmaade ønskeligt, om Arbejdsgiveren eller hans Repræsentant mødte saa ofte som muligt. Der skal være Møde mindst een Gang om Maaneden, for Meningen er netop at knytte det nøjest mulige Samarbejde, den nøjest mulige Forstaaelse mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Arbejdsgiveren skal forud for Mødet give Raadet Lejlighed til at udtale sig i Spørgsmaal, der angaar:

1) Fastsættelse af Arbejdsreglementer og Ændringer og Tilføjelser heri;

2) en almindelig Ændring i Arbejdstidens Lægning;

3) Lægning af Overarbejde eller Natarbejde, naar saadant Arbejde er absolut nødvendigt som Følge af en uforudset Forøgelse af Arbejdsmaengden eller andre tvingende Forhold;

4) Lægning af Helligdagsarbejde;

5) Overgang til Anvendelsen af andre Arbejdsmetoder eller andre Former af Arbejdskraft end de hidtil benyttede;

6) Overgang til Anvendelsen af 2- eller 3-Holds Drift eller Ophør med Anvendelsen af skiftende Hold;

7) Formen for Indskrænkning af Arbejdstiden som Følge af manglende Arbejde;

8) Principperne, efter hvilke en ved manglende Arbejde nødvendiggjort samlet Afskedigelse af et i Forhold til Virksomhedens samlede Arbejderantal betydeligt Antal Arbejdere skal finde Sted, eller Afskedigelse af en enkelt eller enkelte Arbejdere, der har været uafbrudt beskæftiget i Virksomheden i mere end 2 Aar;

9) Rækkefølgen af den Virksomhedens Arbejdere tilkommende Ferie;

10) Uoverensstemmelser mellem Arbejdsgiveren og en enkelt Arbejder om Forstaaelsen af indgaaede Overenskomster; Bedriftsraadet skal saa vidt muligt søge Uoverensstemmelsen bilagt;

11) udvidet Anvendelse af Læringer.

Stridsspørgsmaal behandles efter Reglerne for faglig Strid, altsaa de indankes for de almindelige Mæglingsorganer, hvor der findes saadanne, og gaar derfra til Den

faste Voldgiftsret og, hvor der ikke findes saadanne Mæglingsorganer, direkte for den faste Voldgiftsret.

Endvidere kan efter § 8 Bedriftsraadet overfor Arbejdsgiveren — her kommer jeg til et Hovedpunkt —

a) fremsætte Krav om, inden Virksomhedens Regnskab aflægges, at faa Lejlighed til at gøre sig bekendt med det til Grund for Regnskabet liggende Materiale og at udtale sig om Regnskabets Affattelse; de nærmere Regler for Bedriftsraadens Beføjelser i denne Henseende fastsættes af Socialministeren;

b) fremsætte Forslag om Gennemførelsen af saadanne Foranstaltninger, der maa anses for formaalstjenlige for at beskytte Arbejdernes Liv, Velfærd eller Sundhed;

c) fremkomme med Udtalelser om Anvendelsen, Uddannelsen og Behandlingen af Lærlingerne i Virksomheden;

d) gøre Henstillinger om ethvert Forhold vedrørende Virksomheden, som kan være af Betydning for Arbejderne eller for Virksomhedens Drift.

Endelig skal Bedriftsraadet i videst muligt Omfang bistaa Arbejds- og Fabriktilsynet.

Det er en naturlig Ting, at Lovforslaget søger at værne Medlemmer af Bedriftsraadene mod uberettigede Afskedigelser, som maatte blive en Følge, direkte eller indirekte, af deres Virksomhed i Bedriftsraadet. Det kunde jo tænkes, at en chikanos Arbejdsgiver vilde udsætte en saadan Arbejder for Ulemper bl. a. ved at afskedige ham. Det maa disse Arbejdere naturligvis værnes imod, og det er der ogsaa truffet Foranstaltninger til.

Der er et Par Spørgsmaal, som jeg, efter at jeg nu kortelig har gennemgaaet Lovforslagets Indhold, vil berøre allerede ved dets Fremsættelse. Det er Spørgsmaalet om, hvorledes Lovforslaget tænker sig de kooperative Virksomheder stillet med Hensyn til Bedriftsraad, og hvorledes Lovforslaget tænker sig Stats- og Kommunevirksomheder stillet med Hensyn til Bedriftsraad. Hvad de kooperative Virksomheder angaar, vil alle kooperative Virksomheder, der falder ind under Næringslovens Bestemmelser og er og maa betragtes som almindelige Erhvervsvirksomheder, som altsaa handler med andre end Medlemmer, falde ind under Lovforslaget. Altsaa, der skal ogsaa oprettes Bedriftsraad, hvor Flertallet af Arbejderne ønsker det, i en hel Række af de almindelig kendte Grupper af disse Virksomheder: Arbejdernes Fællesbageri, Bryggerierne og Fællesbagerierne, Smedenes koope-